

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. D. Magistri Petri Lombardi Novariensis Episcopi
Parisiensis. Sententiarvm Libri IV. quibus vniuersæ
Theologiæ summa continetur**

Petrus <Lombardus>

Mogvntiæ, 1632

De sacramento & re. Quod res sacramenti duplex est. D

urn:nbn:de:hbz:466:1-38829

Dominus, ideo pransi vel cœnati illud accipere debent, vt illi faciebant, quos Apostol. redarguit. *1. Cor. II. d*
 Nam saluator, quo vehementius commendaret mysterii illius altitudinem, vltimum hoc voluit infigere cordib. & memoriæ discipulorum, à quibus ad passionem digressurus erat. Quo autem ordine deinceps sumeretur, Apostolis, per quos ecclesias dispositurus erat, reseruauit docendum.

De sacramento & re.

D

Nunc quid ibi sacramentum sit, & quid res, videamus. Sacramentum est inuisibilis gratiæ visibilis forma. Forma ergo panis & vini, quæ ibi videtur est sacramentum, i. signum sacræ rei: quia præter speciem quam ingerit sensib. aliquid aliud facit in cognitionem venire. Tenet ergo species vocabulo rerum, quæ ante fuerunt, scil. panis & vini. Huius a. sacramenti gemina est res: vna sc. contenta & significata, altera significata & non contenta. Res contenta & significata est caro Christi, quam de virgine traxit, & sanguis quæ pro nobis fudit. Res a. significata & non contenta est vnitas ecclesiæ in prædestinatis, vocatis, iustificatis, & glorificatis. Hæc est duplex caro Christi, & sanguis. Vnde Hier. Dupliciter, inquit, intelligitur caro Christi & sanguis eius: vel illa, quæ crucifixa est sepulta, & sanguis, qui militis lancea effusus est: vel illa spiritualis ac diuina, de qua ipse ait: Caro mea verè est cibus, & sanguis meus verè est potus, & c. Nisi manducaueritis carnem meam & biberitis meum sanguinem, non habebitis vitam in vobis. Sunt ergo hic tria distinguenda. Vnum, quod tantum est sacramentum: alterum, quod est sacramentum & res: & tertium, quod est res & non sacramentum. Sacramentum & non res, est species visibilis panis & vini. Sacramentum & res, caro Christi propria & sanguis. Res & non sacramentum, mystica ei⁹ caro. Porro illa species visibilis sacramentum est geminæ rei: quia v-

tranq;

Aug de Civ.

Dei 10. ca. 5.

in tom. 5.

Lanfranc.

ad 4. obie-

ctionem Be-

rengarij re-

spondens.

Gloss. ordin.

ad illud

1. Cor. 11.

Accipite &

manduca.

Hiero. ad il-

lud 1. ad E-

phes. in quo

habemus.

Tom. 9.

Ioan. 6. f

Ioan. 6. c

Psalm. 22.

*1. Cor. 10. d.
* De sacra-
mentis fide-
lium.*

*De consec.
distinct. 2. c.
quia passus
paragra. do-
minus no-
ster.
Ephes. 4. a
Gloss. ord. 1.
Cor. 1. ad
illud, Acci-
pite & man-
ducate.*

*Aug. tract.
27. ad finem
ea 6. Ioan.
Tomo 9. ha-
betur de cō-
sac. dist. 2. c.
Quid est
Christum.*

trāq; rem significat, & vtriusq; rei similitudinē
gerit expressam. Nam sicut panis præ cæteris cibis
corpus reficit & sustentat, & vinū hominē lætificat
atq; inebriat: sic caro Christi interiorem hominē
plus cæteris, gratiis spiritualiter reficit & saginat.
Vnde Calix meus inebrians, quam præclarus est.
Habet etiam similitudinem cum re mystica, quæ
est vnitas fidelium: quia sicut ex multis granis cō-
ficitur vnus panis, & ex pluribus acinis vinum in
vnum confluit: sic ex multis fidelium personis v-
nitas Ecclesiastica constat. Vnde Apostolus, Vnus
panis & vnum corpus multi sumus, &c. Vnde Aug.
Vnus panis & vnum corpus Ecclesia dicitur, pro-
co, quod sicut vnus panis ex multis granis, & vnū
corpus ex multis membris componitur: sic Eccle-
sia ex multis fidelibus charitate copulante conne-
ctitur. Hoc mysteriū pacis & vnitatis nostræ Chri-
stus in sua mensa consecrauit: qui accipit hoc my-
sterium vnitatis, & non tenet vinculum pacis, nō
accipit hoc mysterium pro se, sed contra se. Cuius
etiam sacramentum est corpus Christi proprium
de virgine sumptū: quia vt corpus Christi ex mult-
tis membris purissimis, & immaculatis constat, ita
societas Ecclesiastica ex multis personis à crimi-
nali macula liberis consistit. In cuius rei typo fa-
cta est arca Domini de lignis sethim: quæ sunt im-
putribilia, & albæ spinæ similia.

DE DVOBVVS MODIS MANDVCANDI
DISTINCT. IX. A

ET sicut duę sunt res illius sacramēti, ita etiā duo
modi manducandi. Vnus sacramentalis, sc. quo
boni & mali edunt: alter spiritualis quo soli boni
manducant. Vnde Aug. Quid est Christum man-
ducare? non est hoc solum in sacramento corpus
eius accipere: multi enim indigne accipiunt: sed in
ipso manere, & habere ipsum in se manentē. Spiri-
tualiter n. manducat, qui in vnitate Christi & Ec-
clesiæ